

STUDIEKVALITETSMELDING 2022

DET HUMANISTISKE FAKULTET

Studiekvalitetsmelding for Det humanistiske fakultet – 2022

Studiekvalitetsmeldinga er utarbeidd på bakgrunn av meldingar frå alle institutt og senter, samt dialogmøte med einingane i mars/april 2023.

Oppfølging av studiekvalitetsmeldinga frå 2021

Nye program

Masterprogram i japansk er oppretta og lyst ut.

Det digitale, internasjonale masterprogrammet i Religiøse minoritetar hadde få søkjarar i 2021, då programmet vart lyst ut første gong. Då det viste seg at søknaden til programmet òg ved utlysing i 2022 var svært låg (2 søkjarar), blei det bestemt ikkje å ta opp eit nytt kull, men i staden arbeide med å justere programmet sitt format for å få betre studentgrunnlag. Dette er no gjort, og i 2023 vert studiet i staden lyst ut som enkeltemne som kan setjast saman til ein mastergrad.

Studentmedverknad

HF har i 2022 halde fram med arbeidet for å styrke studentmedverknad og aktivitet i fagutvala ved institutta, og det lukkast å få starta opp igjen fleire fagutval som har vore i dvale. Fakultetet sentralt har i tillegg arbeidd for å få på plass felles retningslinjer for fagutvalsarbeid for å gjere drifta mindre avhengig av engasjement frå enkeltmedlemmar. HSU (Humanistisk studentutval) fungerer svært godt no, og det er ei god kommunikasjonsline mellom fakultetsadministrasjonen og -leiinga og HSU. Ved hjelp av HSU er det rekruttert aktive studentrepresentantar i alle råd og utval der det er krav om det, og det stiller studentrepresentantar på seminar og i andre samanhengar der det er viktig at studentane kjem til orde. Studentane har vore representert i forprosjektet til Studieporte-føljeprojektet og har kome med viktige innspel der. Det er òg arrangert fleire student-workshops i samband med revisjon av studietilbod, for å sikre eit solid studentperspektiv i prosessane. I samarbeid med Lektorsenteret er det gjort ei samkøyring av rutinar for dei ulike fagutvala knytt til lektorprogramma, og det er gjort viktige avklaringar opp mot det sentrale fagutvalet for integrert lektorutdanning (FIL).

UiB FRAM

Dei to FRAM-pilotinstitutta har i 2022 planlagt og jobba med å implementere endringar i utdannings-opplegget for å sikre meir samanhengande tid til forskning. AHKR innførte blokkundervisning frå våren 2023, medan LLE går bort frå midtsemesterseksamen frå hausten 2023. Ordningane vil bli grundig evaluerte.

Hovudkonklusjonar frå interne dialogmøte

Fakultetsleiinga har hatt dialogmøte med alle institutt og senter i mars/april 2023.

Gjennomføring på studieprogramma er ei sentral utfordring på HF, og dette blei drøfta på alle dialogmøta. Alle institutta er medvitne på dette og opptatt av forbetring, men manglar gode, målretta og berekraftige tiltak som vil fungere på lang sikt. Ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap håpar ein at omlegginga av studia som er gjort i samband med UiB FRAM vil gi

betre samanheng i studia og auka gjennomføring. Statusen som UiB FRAM-pilot har tydeleggjort samanhengen mellom forskings- og undervisningsverksemda ved instituttet, og tru på at ein god, samordna organisering av dei to kan gje betre resultat på begge områda.

På institutta med mange fagmiljø og program, blir studiekvalitetsarbeidet opplevd som stort og komplekst. Institutta melder og om at kravet om tydlegare arbeidslivsrelevans i studia er utfordrande å handtere. Reine praksistilbod er ressurskrevjande, og nokre institutt rapporterer om for liten kjennskap i fagmiljøa om kva som krevst i arbeidslivet utanfor akademien. Meir kontakt med og innspel frå eksterne avtakarar i utviklingsarbeidet er eit mål, men ein treng nokre rammer for å få det til. Dialogmøta vart òg nytta til å drøfte institutta sine syn på HF sin studieportefølje, korleis ein prosess for endring bør skje og kva som bør vektleggjast.

Gjennomførte og planlagde emne- og programevalueringar

Med ein så stor portefølje som HF har, er evalueringsarbeidet svært omfattande. Interne evalueringsplanar ved institutta syt for at evalueringa skjer i tråd med studiekvalitetssystemet. I Studiekvalitetsdatabasen er det for 2022 registrert 268 dokument (eigenvurderingar, student-evalueringar, 3-årige emneevalueringar, 5-årige programevalueringar, fagfellerapportar og studiekvalitetsmeldingar). Vi veit at det finst fleire dokument og rapportar som ikkje er lasta opp enno. Dokumentasjonen av studiekvalitetsarbeidet i HF sin studieportefølje er stor og treng systematisk handtering. Ei enklare og meir oversiktleg teknisk løysing for opplasting, arkivering og utvalshandsaming av dokument og rapportar ville vore til stor hjelp i koordineringa og oppfølginga av studiekvalitetsarbeidet ved fakultetet. Ekstern fagfelle for lektorprogramma ved HF har levert rapport òg i 2022. Organiseringa av lektorutdanninga gjer til at denne rapporten må leggjast fram for seks ulike råd og utval, noko som fører til ein lang prosess.

I 2022 vurderte HF sin studiekvalitetskomité 14 5-årige programevalueringar (leverte i 2021) for reakkreditering. For første gong vart eit studieprogram (bachelorprogram i arabisk) *ikkje* anbefalt reakkreditert. Institutt for framandspråk og fagmiljøet i arabisk var alt i gong med ein redesignprosess i samarbeid med UiB Læringslab då fakultetsstyret gjorde vedtak om manglande reakkreditering. Som konsekvens av manglande reakkreditering og pågåande redesignprosess søkte fakultetet om utsett opptak på bachelorprogrammet i arabisk for opptaket våren 2023. Dette vart ikkje innvilga og det vil, trass manglande reakkreditering på programmet, bli tatt opp studentar våren 2023. Dette har vore ei ny erfaring for både fakultetet og for UiB, og uklarheit rundt kva konsekvensar som skal følgje eit slik vedtak har vore årsak til uro og ekstra arbeid. Det kom uventa på HF at det skal takast opp nye studentar på eit ikkje reakkreditert program, og det er framleis tvil om korleis tiltak for forbedring av programmet skal handsamast og implementerast parallelt med mottak av eit nytt studentkull.

Hausten 2022 leverte 9 nye studieprogram sine 5-årsevalueringar, og evalueringsarbeidet ved institutta held rutinemessig fram.

Bachelorprogrammet i italiensk var eitt av sju program ved UiB som vart bedne om å sende inn dokumentasjon på korleis kvalitetsarbeidet ved institusjonen oppfyller gjeldande krav i lov og forskrifter då NOKUT i 2022 evaluerte UiB sitt studiekvalitetssystem. Dokumentasjons- og rapporteringsarbeidet var omfattande og kravde godt og tett samarbeid mellom SA,

studiekvalitetsansvarlege ved fakultetet, studieadministrasjon ved Institutt for framandspråk og sjølvstøtt italiensk miljøet sjølv. Det er mykje lærdom i slike prosessar, men dei er svært tidkrevjande. Det er interessant at UiB sitt kvalitetssystem fekk ei god førebels vurdering av NOKUT i utkast til innstilling, men at omfanget og kompleksiteten i det vart anbefalt vurdert med tanke på ei mogleg forenkling.

Fakultetet sine egne satsingar og prioriteringar innan utdanning og læringsmiljø

HF har ein svært omfattande programportefølje, med disiplinbaserte program for alle fag, med stor fridom i emneval både innanfor og utanfor spesialiseringa (frie studiepoeng). Det er fleire utfordringar knytt til denne organiseringa, og programma er i liten grad rigga for tverrfaglege synergjar. Det er òg klart at fleire av programma slit med rekruttering og gjennomføring. Fakultetsstyret ved HF vedtok derfor i 2022 (sak 28/22) å setje i gang ei omlegging av studieporteføljen for å skape betre berekraft og rekrutteringspotensiale, og samtidig sikre både faglege og økonomiske mål. Med dette som bakteppe, har HF i 2022 gjennomført eit forprosjekt i ei arbeidsgruppe med medlemmar frå alle institutt under leiing av utdanningsdekan. Arbeidsgruppa leverte ein rapport med tilrådingar, som vart handsama av fakultetsstyret den 21/3-2023 (S 9/23). Fakultetsstyret slutta seg til tilrådingane i rapporten, som mellom anna inneber ei forenkling av programporteføljen ved HF og å oppretta fleire tverrfaglege studieprogram med ein klar arbeidsrelevans.

På program med få studentar kan det vere aktuelt å vurdere opptak annakvart år for å få større studentkull med betre potensiale for eit levande studiemiljø og betre gjennomføring.

HF har i dei seinare åra sett av midlar i budsjettet til eigen utdanningssatsing. I 2022 blei det sett av éin million. 615 000 kr av desse blei øymerkt tilsetting av undervisningsassistentar som har tilbydd læringsaktivitetar for auka studentaktivitet og tilbakemeldingar, i tillegg til det som ligg i emneplanane. Saman med dei sentrale pandemimidlane som kom i 2022, har dette gitt rom for å følgje studentane ekstra godt opp etter ein periode med mykje digital undervisning og lite individuell oppfølging og studentkontakt.

HF treng oppgradering av studentareala, og ser fram til at det nye HF-bygget skal betre det fysiske læringsmiljøet, og auke studentaktiviteten på HF-campus. I tida før bygget står ferdig, gjer ein tiltak i mindre skala for å betre tilhøva for fagleg og sosial aktivitet på Sydneshaugen skule.

Fakultetet sitt arbeid med kvalitetsutvikling i utdanning og studentaktiv læring

Innhaldet i studieprogramma ved HF er i stadig utvikling. Endringar som følgje av studentevalueringar, rapportar frå eksterne fagfellar og internt initierte revisjonsprossessar er eit kvalitetsutviklingsarbeid som går føre seg heile tida. Både instituttvise undervisningsforum og HF sitt felles digitale undervisningsforum bidreg til erfaringsdeling i utviklingsarbeidet.

Førebels har eitt studieprogram (engelsk) ved HF gjennomført ein redesign, og det redesigna programmet hadde oppstart haust 2022. To andre studieprogram (arabisk og religionsvitenskap) har òg starta opp redesignprosess i 2022. Fleire administrative medarbeidarar har vore involverte i å

arrangere student-workshops for å sikre brukarperspektivet i redesignen. Ein er framleis i ein fase for å finne den rette arbeidsforma for redesign og balansere ressursbruken.

Spurveugleprisen er HF sin pris for utdanningskvalitet, og er eit viktig innslag i fakultetet sitt kvalitetsutviklingsarbeid. Den blei i 2022 tildelt forskargruppa Visuell kultur ved Kunsthistorie for arbeidet med Museologifestivalen. Dette er eitt av fleire tiltak for å inkludere museologiske perspektiv i utdanninga i kunsthistorie, og legg til rette for aktive møte mellom studentane og aktørar i kunst- og kulturfeltet.

HF arrangerte to digitale undervisningsforum i 2022: eitt om digitalisering og studentaktive læringsformer, og eitt med fokus på masterrettleiing – særleg på synergjar mellom seminarrettleiing og individuell rettleiing. HF sitt undervisningsforum har etablert seg som ein fast post på semesterplanen, og bidreg til verdifull erfaringsutveksling og kvalitetsutvikling på tvers av institutta.

Studentane si moglegheit til å velje emne frå fleire fagområde og arbeid med utvikling av studieprogram på tvers av fagmiljø og fakultet

Dei fleste av HF sine studieprogram er disiplinbaserte, med 60 frie studiepoeng der studentane står fritt til å velje emne frå andre disiplinar og fakultet. Så snarare enn å arbeide for valfridom, er HF si utfordring å arbeide for meir konkretiserte retningar innanfor den store valfridomen og å synleggjera heilskapen i studieprogramma. Dette er òg noko som vil vere tema i Studieporteføljeprojektet.

Når det gjeld tverrfaglege studieprogram, har HF starta arbeidet med å få etablert eit tverrfakultært bachelorprogram i PPE – Philosophy, politics and economy (norsk FPØ). Programmet skal eigast av HF v/Institutt for filosofi og førstesemesterstudium, medan SV v/Institutt for økonomi og Institutt for samanliknande politikk skal bidra inn i samarbeidet. Ei arbeidsgruppe med medlemmer frå alle involverte institutt er i gang med å utvikle forslag til modell for oppbygging av programmet.

Det tverrfakultære programmet Master i berekraft tok i 2022 opp sitt andre kull, og det møtte 24 nye studentar: 12 på studieretning *Globale samfunnsutfordringar*, 7 på studieretning *Klimaendringar og energiomstilling* og 5 på studieretning *Marin berekraft*. Det første kullet avsluttar studiet våren 2023, og det er i 2022 gjort eit viktig arbeid for å førebu sensur av tverrfaglege masteroppgåver.

Fakultetet sitt arbeid for betre kontakt mellom studentar og arbeidslivet, og for større medvit hjå studentane om kva utdanninga kan brukast til

HF-utdanning er arbeidsrelevant, men studentar og potensielle søkjarar er ikkje nok medvitne om det. Kontakt og samarbeid med arbeidslivet for tydlegare kommunikasjon av utdanninga si relevans vil stå sentralt i fakultetet sitt studieporteføljeprojekt, men òg å arbeida for å synleggjera arbeiderrelevansen i studieprogramma. HF har i 2022 òg utarbeidd ein rekrutteringskampanje der hovudbodskapen er at *HF opnar dører* i arbeidslivet.

Praksistilboda til HF-studentane blir òg stadig fleire. I tillegg til praksistunge tilbod som lektorutdanninga og arkeologiprogramma, har IF, LLE, AHKR og SVT praksisemne knytte til ulike bransjar eller felt. I 2022 gjennomførte 47 studentar eit praksisemne ved HF. Studentgrunnlaget er større, men

praksisemna er driftstunge og ein må setje tak på studenttalet. Jobbskygging vart reintrodusert ved SKOK våren 2022 for å styrkje kontakt mellom studentar og arbeidslivet. Fire studentar var på jobbskygging i 2022.

I Studentbarometeret skårar HF sine program jamt over dårleg når det gjeld kontakt med arbeidslivet og opplevd arbeidslivsrelevans. Dette gjeld òg profesjonsorienterte studium som til dømes lektorprogramma. HF har saman med institutta gått inn i dei konkrete spørsmåla studentane vert stilte om dette, og ein ser at tydelegare definisjon av den allereie etablerte yrkesrelevansen og arbeidslivskontakten i studia vil kunne endre resultatet i barometeret betydeleg.

Fakultetet sine tankar rundt utveksling - legg studentutveksling til rette for fagleg breidde eller er det spesifikke krav til emne studentane må ta under utveksling?

Dei langt fleste HF-studentar som drar på utveksling, tar frie studiepoeng. For desse studentane er utvekslinga ei strålende moglegheit til å skape ei unik fagleg breidde i, eller ei unik spissing av, graden. For studentar som tar utveksling som ein del av spesialiseringa, er det krav til at emnet skal erstatte innhaldet i UiB-emnet dei byter ut. Det er faglege tilhøve som avgjer kor strengt dette må handhevast. I program utan frie studiepoeng (lektorprogramma) avheng utveksling av ei pragmatisk praksis, og den verdifulle erfaringa utvekslinga utgjør i seg sjølv må takast med i reknestykket, samstundes som det faglege innhaldet i graden må vere på plass.

Utvekslingsaktiviteten på enkelte av institutta ved HF er framleis for låg, og tilbakemeldingar frå studieadministrasjonen på institutta er at årsaka til dette ikkje er knytt til faglege spørsmål, men til ei oppfatning av at ein må gjennom ein svært komplisert administrativ prosess før ein kan reise ut.

Fakultetet sitt arbeid med å innlemme studentane i forskingsarbeid og med å utdanne fleire kandidatar på masternivå

HF har god rekruttering til master, og lukkast i stor grad med å rekruttere eigne bachelorkandidatar direkte vidare til masterprogramma. Dei fleste masterprogramma ved HF har masteroppgåver på 60 studiepoeng (med unntak av filosofi, med valbar 30 studiepoengsoppgåve, og 45 på erfaringsbasert master i engelsk), og oppgåvene ligg i grenselandet mellom studiar og forskning. Prinsippet om forskingsbasert undervisning står sterkt på masternivået, og masterstudentar får undervisning i forskingsmetodar og forskningsetikk. Nokre program (t.d. kunsthistorie) legg opp til at masterstudentar kan få delta i forskingsprosjekt, medan andre (t.d. filosofi) inkluderer masterstudentane i ulike aktivitetar i forskingsgruppene på faget.

Redesignprosessen for lektorutdanninga

HF har åtte fagmiljø som er involverte i lektorutdanninga, fordelt på alle institutta ved fakultetet. I redesignarbeidet har det vore viktig å involvere alle faga, sørge for god informasjon i alle ledd og skape eit felles eigarskap til prosessen - både i dei disiplinlege miljøa, blant didaktikarane, i instituttleiingane og i studieadministrasjonen på institutta. Det har vore viktig at fakultetet som koordinerande eining med ansvar for heilskapen i det omfattande lektortilbodet ved HF har vore

kopla på heile tida, særleg i innspels- og høyringssamanheng. Omsynet til plasseringa av ex.phil. har vege tungt i val av modell for HF og SV, og HF arbeider no med å finne løysingar for å handtere konsekvensane av det, og implementere modellen på ein god måte. Eit viktig utgangspunkt er å få etablert ei felles forståing av kva rammer modellen legg for det disiplinfaglege innhaldet i programmet. Fakultetet er, i samarbeid med Lektorsenteret, no i god dialog med institutta og lektor-programstyra ved HF om dette.